

Europeisk vattenpolitik

EPSU:s synpunkter på meddelandet Mot en hållbar vattenförvaltning inom Europeiska unionen KOM(2007)128 slutlig av den 23 mars 2007

dokument antaget av EPSU:s fasta kommitté för allmännyttiga verk 20 April 2007

Europeiska kommissionen lade fram ett meddelande med titeln ***Mot en hållbar vattenförvaltning inom Europeiska unionen – Första steget i genomförandet av ramdirektivet för vatten 2000/60/EC*** KOM(2007)128, på världsvattendagen den 22 mars 2007. Meddelandet åtföljdes av en rad andra rapporter och införandet av ett vatteninformationssystem för EU.

EPSU välkomnar meddelandet. Det är ett värdefullt bidrag till EU:s vattenpolitik och ger en lägesrapport om genomförandet av ramdirektivet för vatten. EPSU stöder denna heltäckande ram. EPSU företräder ett brett spektrum av tjänster där vatten används, såsom elproduktion och sjukvård. Men också våra 8 miljoner medlemmar och deras familjer använder vattentjänster. Vatten med hög kvalitet är av största vikt. EPSU företräder anställda i vatten och avloppssektorn som arbetar för att förse EU:s medborgare och företag med detta vatten av hög kvalitet, samt avloppstjänster.

Ett antal frågor som ger anledning till oro har framhållits. Fackförbunden kan kanske ta upp en del punkter i meddelandet med vattenbolagen och regeringarna. Detta dokument är inte avsett att vara heltäckande.

Vatten är ingen handelsvara

Meddelandet inleds med ett citat ur skälen i ramdirektivet för vatten: *Vatten är ingen vara vilken som helst utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant.* EPSU instämmer i detta. Det kan förstärkas genom att hänvisa till *Förenta nationernas ekonomiska och sociala råds allmänna kommentar nr 15 om rätten till vatten* i november 2002 där det sägs att tillgång till säkert och rent dricksvatten och avloppstjänster är en mänsklig rättighet. Skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster och vatten som en samhällselig vara (kommissionsledamot Dimas svar till Europaparlamentet) skulle kunna definieras tydligare. EPSU förblir övertygat om att grundläggande tjänster som att tillhandahålla dricksvatten och se till att avloppsvatten kan behandlas och hanteras på ett säkert sätt inte kan ha vinstsyfte.

Hänvisningen till skälet är något lömsk eftersom kommissionen fortsätter att verka för att den privata sektorn ska tillhandahålla vattentjänster också i utvecklingsländerna, och har lagt in vatten och avloppstjänster i tjänstedirektivet (även om de inte ingår i artikel 16, Frihet att tillhandahålla tjänster). Det finns många hänvisningar till användningen av ekonomiska instrument i meddelandet och detta kommer att bli ett prioriterat område för kommissionen. EPSU har ingenting att invända mot användningen av ekonomiska instrument. De har en funktion att fylla för att göra användarna mer medvetna om kostnaderna för vattentjänster. Vi är oroadade för att kommissionen kommer att använda detta för att främja en kommersialisering av vattentjänster.

Genomförande av ramdirektivet för vatten – sammanfattning

Meddelandet ger en översikt över huvudsyftet med ramdirektivet för vatten, hänvisar till det nya grundvattendirektivet (2006/118/EG av den 27 december 2006) och det direktiv om prioriterade ämnen som diskuteras, liksom de utannonserade direktivet om bedömning och hantering av översvämningar och havsstrategidirektivet. Man konstaterar att tillståndet för Europas vatten är sämre än väntat och att fler vatten riskerar att inte klara de uppställda miljömålen för 2015.

Sedan granskas vattnens skick och genomförandet av ramdirektivet för vatten. Det rättsliga genomförandet bedöms som bristfälligt och ett antal rättsprocesser som har inletts i EG-domstolen nämns (artiklarna 4, 9 och 14).

Enligt artikel 5 skulle medlemsstaterna lägga fram en miljömässig och ekonomisk analys av vattenanvändningen och kostnadstäckningsnivåerna senast i december 2004. Kommissionen anser att rapporterna från flera länder (däribland något överraskande Danmark, Finland och Sverige) inte är tillräckliga och förklarar detta i ett arbetsdokument från kommissionen.

Rekommendationer till medlemsstaterna – fram till 2010 – sammanfattning

Dessa rekommendationer är uppdelade i:

- a. Att åtgärda brister
- b. Att integrera en hållbar vattenhantering med andra politiska områden
- c. Att använda allmänhetens deltagande på bästa sätt.

Punkt a.

Kommissionen betonar starkt att en **prispolitik för vatten** måste finnas 2010. Denna prispolitik för vatten bör diskuteras med allmänheten (samråd behövs) i syfte att upprätta förvaltningsplaner och fastställa vilka åtgärder som är kostnadseffektiva. Alla ekonomiska instrument i direktivet (prissättning, kostnadstäckning för vattentjänster, miljö- och resurskostnader samt principen att förorenaren betalar) bör användas och införas.

Punkt b.

Kommissionen argumenterar för **lämplig fördelning av finansieringen**. Den säger att de nationella anslagen inte har varit tillräckliga. Kommissionen har uppskattat att 35 miljarder euro kommer att behövas under 10 år för att hjälpa EU-12 att nå målen i direktivet.

Kommissionen föreslår ett förlängt partnerskap med medlemsstaterna för att bistå dem. Den räknar upp följande områden:

- Förnyade partnerskap med medlemsstaterna: ett nytt arbetsprogram införs. Den hänvisar till intressenter och icke-statliga organisationer. Programmet ska främja en gemensam syn, bästa metoder och informationsutbyte. Kommissionen kommer att inrikta sig på de ekonomiska instrumenten.
- Integration med övrig EU-politik.
- Främjande av användningen av ekonomiska instrument. Återigen understryker kommissionen att detta kommer att vara ett prioriterat område. **Kommissionen kommer också att verka för att det sätts upp riktmärken vattenföretag emellan.**
- Åtgärder mot klimatförändringar i vattenförvaltningen. Detta hänger samman med den ökade risken för extrema händelser såsom översvämningar och torka. Kommissionen kommer att lägga fram ett meddelande om vattenbrist och torka. Detta är kopplat till Europeiska klimatförändringsprogrammet och den kommande grönboken om anpassning till klimatförändringar.
- Införande av ett ambitiöst vatteninformationssystem för EU.

EPSU är oroat för att den ekonomiska politik som kommissionen för kommer att leda till att vattentjänster kommersialiseras. Vi vill ha ett otvetydigt uttalande av Europeiska kommissionen om att detta inte kommer att ske och att ramdirektivet för vatten inte används för att dölja detta syfte.

- EPSU är medvetet om att Europeiska kommissionen vid flera tillfällen har undersökt möjligheterna att avreglera vattensektorn i EU. Den har under en lång tid också verkat för att vattentjänster ska inlemmas med offerterna inom ramen för avregleringen av tjänster (WTO:s Doharunda).
- Överväger Europeiska kommissionen att införa vattenrättigheter???
- ***Kommissionens politiska åtgärder kommer att få det bredare stöd som behövs för att nå de ambitiösa mål som har satts upp om den gör klart att det inte handlar om en kommersialisering.***

EPSU anser att Europeiska kommissionen lägger stor vikt vid användningen av ekonomiska instrument. De sociala konsekvenser som detta kan få har inte belysts.

EPSU välkomnar betoningen av samråd med allmänheten. Kommissionen bör också betrakta fackförbunden (inom vattentjänster och i vidare mening) som intressenter och se till att de får en lämplig plats i samråden.

EPSU ifrågasätter Europeiska kommissionens initiativ att ta fram riktmärken för vattenföretag. Det klagas inte vad dessa riktmärken ska leda till, vad de ska mäta eller vad de ska bidra till.

- Riktmärken kan fylla en funktion på lokal och nationell nivå. Detta beror dock väldigt mycket på det specifika sammanhanget och vilken typ av information som efterfrågas. Den nederländska regeringen har tryggt vattenföretagens samarbete genom att se till att information inte får användas i konkurrensyfte eftersom privatisering är olaglig.

EPSU kräver att bli rådfrågat om detta initiativ från Europeiska kommissionens sida, som kan få konsekvenser för de anställda i sektorn.

Genom ramdirektivet för vatten införs ett organ som kallas EU:s vattendirektörer. Varje land har en vattendirektör som ansvarar för samordningen av ramdirektivet för vatten. EPSU rekommenderar sina fackförbund att upprätta lämpliga förbindelser och diskutera med dem, att övervaka deras arbete och när så är möjligt bidra till det.

[Directive 2006/123/EC](#)

SECTION 1

Freedom to provide services and related derogations

Article 16

Freedom to provide services

1. Member States shall respect the right of providers to provide services in a Member State other than that in which they are established.

The Member State in which the service is provided shall ensure free access to and free exercise of a service activity within its territory.

Member States shall not make access to or exercise of a service activity in their territory subject to compliance with any requirements which do not respect the following principles:

- (a) non-discrimination: the requirement may be neither directly nor indirectly discriminatory with regard to nationality or, in the case of legal persons, with regard to the Member State in which they are established;
  - (b) necessity: the requirement must be justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment;
  - (c) proportionality: the requirement must be suitable for attaining the objective pursued, and must not go beyond what is necessary to attain that objective.
2. Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another Member State by imposing any of the following requirements:
    - (a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;
    - (b) an obligation on the provider to obtain an authorisation from their competent authorities including entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except where provided for in this Directive or other instruments of Community law;
    - (c) a ban on the provider setting up a certain form or type of infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs in order to supply the services in question;
    - (d) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by the self-employed;
    - (e) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;
    - (f) requirements, except for those necessary for health and safety at work, which affect the use of equipment and material which are an integral part of the service provided;
    - (g) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 19.

3. The Member State to which the provider moves shall not be prevented from imposing requirements with regard to the provision of a service activity, where they are justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment and in accordance with paragraph 1. Nor shall that Member State be prevented from applying, in accordance with Community law, its rules on employment conditions, including those laid down in collective agreements.
4. By 28 December 2011 the Commission shall, after consultation of the Member States and the social partners at Community level, submit to the European Parliament and the Council a report on the application of this Article, in which it shall consider the need to propose harmonisation measures regarding service activities covered by this Directive.

Article 17

Additional derogations from the freedom to provide services

Article 16 shall not apply to:

- 1) services of general economic interest which are provided in another Member State, inter alia:
  - (d) water distribution and supply services and waste water services.